

Evanjelium z 5. apríla 2020

Kvetná nedeľa - Rok A - Matúš 26,14 - 27,66

Prepis komentára biblistu Fernanda Armelliniho, nerevidovaný autorom

Umučenie nášho Pána Ježiša Krista podľa Matúša

- Koľko mi chcete dať, aby som vám ho doručil?

V tom čase jeden z Dvanástich, menom Judáš Iškariotský, prišiel k veľkňazom a povedal: "Koľko mi dáte, aby som vám ho odovzdal?" A oni mu dali tridsať strieborných mincí. Od tej chvíle hľadal vhodnú príležitosť, aby Ježiša vyslobodil.

- Kde chcete, aby sme vám pripravili veľkonočnú večeru?

V prvý deň Veľkej noci pristúpili učeníci k Ježišovi a opýtali sa ho: "Kde ti máme pripraviť, aby si mohol jesť Veľkú noc?" A on odpovedal: "Chod' do mesta k človeku a povedz mu: 'Majster hovorí: Môj čas sa priblížil, budem u teba sláviť veľkonočné sviatky so svojimi žiakmi'. Učeníci urobili, ako im Ježiš prikázal, a pripravili veľkonočného baránka.

- Jeden z vás ma zradí

Keď nastal večer, sadol si k stolu s Dvanástimi. Keď jedli, povedal: "Veru, hovorím vám: Jeden z vás ma zradí. A oni boli veľmi zarmútení a začali sa ho každý pýtať: "Som to ja, Pane?" A on odpovedal: "Ten, kto so mnou vložil ruku do misky, je ten, kto ma zradí. Syn človeka ide, ako je o ňom napísané, ale beda tomu, koho Syn človeka zradí. Lepšie pre toho človeka by bolo, keby sa nikdy nenarodil!" Zradca Judáš sa opýtal: "Rabbi, som to ja?" On mu odpovedal: "Ty povedali ste to.

- Toto je moje telo, toto je moja krv

Keď jedli, Ježiš vzal chlieb, povedal požehnanie, lámal ho, a keď ho podával učeníkom, povedal: "Vezmite, jedzte, toto je moje telo. Potom vzal kalich, poďakoval, dal im ho a povedal: "Pite z neho všetci, lebo toto je moja krv. zmluvy, ktorá sa vylieva za mnohých na odpustenie hriechov. Hovorím vám, že odteraz nebudem piť z tohto plodu viniča až do dňa, keď ho budem piť nový s vami v kráľovstve svojho Otca." Po zaspievaní hymnu vyšli na Olivovú horu.

- Udriem pastiera a ovce stáda sa rozptýlia

Potom im Ježiš povedal: "Túto noc budem pre vás všetkých príčinou pohoršenia. Je napísané Lebo "udriem pastiera a ovce stáda sa rozprchnú. Ale keď vstanem z mŕtvych, pôjdem pred vami do Galiley."

Peter mu povedal: "Ak sa všetci pohoršujú nad tebou, ja sa nikdy nebudem pohoršovať." Ježiš mu povedal: "Veru, hovorím ti, že túto noc, skôr ako kohút zakikríka, ma trikrát zaprieš." Peter mu odpovedal: "Aj keby som mal s tebou zomrieť, nezapriem ťa." Tak hovorili všetci učeníci.

- Začal pociťovať smútok a trápenie

Potom s nimi Ježiš odišiel na pozemok zvaný Getsemany a povedal učeníkom: "Posaď sa tu, ja sa pôjdem pomodliť tam." Vzal so sebou Petra a dvoch Zebedejových synov a začal pociťovať smútok a úzkosť. A povedal im: "Moja duša je smutná až na smrť, zostaňte tu a bďte so mnou." Odišiel o kúsok ďalej, padol tvárou na zem a modlil sa: "Otče môj, ak je to možné, odnimm odo mňa tento kalich! Ale nie ako ja chcem, ale ako Ty chceš!"

Potom prišiel k učeníkom a našiel ich spať. A on povedal Petrovi: "Tak čo, nemohli ste bdieť so mnou jednu hodinu? Bďte a modlite sa, aby ste sa nedostali do pokušenia. Duch

je pripravený, ale telo je slabé. Po druhý raz odišiel a modlil sa:

"Otče môj, ak tento kalich nemôže prejsť bez toho, aby som ho vypil, nech sa stane tvoja vôľa." Potom prišiel a našiel ich opäť spať, lebo ich oči boli ťažké. Opustil ich, znova odišiel a modlil sa tretíkrát, pričom opakoval tie isté slová. Potom pristúpil k učeníkom a povedal im: "Spite a odpočívajte! Hľa, hodina sa priblížila a Syn človeka je vydaný do rúk hriešnikov. Vstaňte, podme! Hľa, ten, kto ma zrádza, je blízko."

- Vložili na Ježiša ruky a zatkli ho

Keď ešte hovoril, hľa, prišiel Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním veľký zástup s mečmi a palicami, poslaný veľkňazmi a staršími ľudu. Zradca im dal znamenie: "Ten, ktorého pobožkám, je to on, zatkňte ho!" Hneď pristúpil k Ježišovi a povedal: "Bud' pozdravený, Rabbi!" A pobožkal ho. Ježiš mu povedal: "Priateľu, preto si tu!" Potom pristúpili, položili na Ježiša ruky a zatkli ho. A hľa, jeden z tých, čo boli s Ježišom, vzal meč, vytasil ho a zasiahol veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho. Vtedy mu Ježiš povedal: "Vráť svoj meč na miesto, lebo všetci, ktorí sa chopia meča, od meča zomrú. Alebo si myslíte, že sa nemôžem modliť k svojmu Otcovi, ktorý by mi hneď dal k dispozícii viac ako dvanásť légií anjelov? Ale ako by sa potom naplnilo Písmo, podľa ktorého to tak musí byť?" V tej istej chvíli Ježiš povedal zástupu: "Akoby som bol zlodej, prišli ste ma chytiť s mečmi a palicami. Každý deň som sedel v chráme a učil, ale nezatkli ste ma. Ale to všetko sa stalo, aby sa naplnili prorocké písma". Vtedy ho všetci učenici opustili a utiekli.

- Uvidíte Syna človeka sedieť po pravici moci

Tí, čo Ježiša zatkli, ho odviekli k veľkňazovi Kajfášovi, u ktorého sa zišli zákonníci a starší. Peter ho medzitým z diaľky sledoval do veľkňazského paláca, vošiel dnu a sadol si medzi služobníkov, aby videl, ako to dopadne.

Veľkňazi a celý Sanhedrín hľadali falošné svedectvo proti Ježišovi, aby ho mohli usmrtiť, ale nenašli ho, hoci sa predstavilo mnoho falošných svedkov.

Nakoniec sa objavili dvaja z nich a povedali: "Môžem zničiť Boží chrám a za tri dni ho znovu postaviť". Veľkňaz vstal a povedal mu: "Nič neodpovedáš? Čo svedčia proti tebe?" Ježiš však mlčal. Vtedy mu veľkňaz povedal: "Pri živom Bohu ťa prosím, povedz nám, či si ty Kristus, Boží Syn." "Ty si to povedal," odpovedal mu Ježiš, "a naozaj, hovorím ti: Odteraz uvidíš Syna človeka sedieť po pravici moci a prichádzať na nebeských oblakoch."

Vtedy si veľkňaz roztrhol šaty a povedal: "Rúhal sa! Čo ešte potrebujeme svedkov? Hľa, teraz ste počuli rúhanie; čo si o tom myslíte?" A oni odpovedali: "Je vinný za smrť!" Vtedy mu pľuli do tváre a bili ho, iní ho bili a hovorili: "Bud' nám prorokom, Kriste! Kto ťa zasiahol?"

- Skôr než kohút zakikiríka, trikrát ma zaprieš

Peter medzitým sedel vonku na nádvorí. Pristúpila k nemu mladá slúžka a povedala: "Aj ty si bol s Ježišom, Galilejčanom!" On to však pred všetkými poprel so slovami: "Nerozumiem, čo hovoríte." Keď vyšiel na chodbu, uvidel ho iný sluha a povedal prítomným: "Tento muž bol s Ježišom Nazaretským." On to však opäť poprel a prisahal: "Toho človeka nepoznám!"

Po chvíli sa k Petrovi priblížili prítomní a povedali mu: "Je to pravda, aj ty si jeden z nich: tvoj prízvuk ťa naozaj prezrádza!" Potom začal nadávať a preklínať: "Toho človeka nepoznám!" A hneď nato zakikiríkal kohút. Peter si spomenul na Ježišove slová: "Skôr ako kohút zakikiríka, trikrát ma zaprieš." Vyšiel von a horko plakal.

- Ježiša odovzdali guvernérovi Pilátovi

Keď nastalo ráno, všetci veľkňazi a starší ľudu sa radili proti

Ježiša, aby zomrel. Potom ho spútali, odvieďli a odovzdali vladárovi Pilátovi.

Vtedy Judáš - ten, ktorý ho zradil - videl, že Ježiša odsúdili, a zachvátený výčitkami svedomia vzal tridsať strieborných mincí späť veľkňazom a starším a povedal: "Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv. Ale oni povedali: "Čo je nám do toho?

Postaraj sa o to ty!" Potom hodil strieborné mince do chrámu, odišiel a išiel sa obesiť.

Veľkňazi vzali mince a povedali: "Nie je dovolené vkladať ich do pokladnice, lebo sú cenou krvi. Poradili sa a kúpili s nimi "Hrnčiarske pole" na pochovávanie cudzincov. Preto bolo toto pole nazvané "Pole

krvi" dodnes. Vtedy sa splnilo, čo bolo povedané skrze proroka Jeremiáša: "Vzali tridsať strieborných mincí, cenu toho, ktorý bol ocenený Izraelitmi, a dali ich za hrnčiarske pole, ako mi prikázal Pán.

- Si židovský kráľ?

Ježiš sa medzitým objavil pred miestodržiteľom a ten sa ho pýtal: "Ty si židovský kráľ?"

Ježiš odpovedal: "Ty to hovoríš." A keď ho veľkňazi a starší obviňovali, nič neodpovedal.

Pilát mu povedal: "Či nepočuješ, koľko svedectiev proti tebe prinášajú? Ale on mu neodpovedal ani slovo, takže sa miestodržiteľ veľmi čudoval. Na každej slávnosti guvernér prepustil davu väzňa podľa vlastného výberu. V tom čase mali slávneho väzňa menom Barabáš. Preto sa Pilát zhromaždeného ľudu opýtal: "Koho chcete, aby som vám prepustil: Barabáša alebo Ježiša, zvaného Kristus?" Dobré totiž vedel, že mu ho vydali zo závesti.

Keď sedel na súde, jeho žena mu poslala odkaz: "Nerieš toho spravodlivého muža, lebo dnes vo sne som sa kvôli nemu veľmi trápila. Veľkňazi a starší však presvedčili zástup, aby žiadali Barabáša a Ježiša, aby zomrel. Vtedy sa ich správca opýtal: "Koho z týchto dvoch chcete, aby som vám prepustil?"

Odpovedali: "Barabáš!" Pilát sa ich opýtal: "Čo mám teda urobiť s Ježišom, zvaným Kristus?" Všetci odpovedali: "Nech je ukrižovaný!" A on povedal: "Ale čo zlé urobil?" Potom hlasnejšie kričali: "Nech je ukrižovaný!"

Keď Pilát videl, že sa mu nedarí nič dosiahnuť, ba že rozruch narastá, vzal vodu, umyl si ruky pred zástupom a povedal: "Ja za túto krv nezodpovedám.

Postarajte sa o to!" A všetok ľud odpovedal: "Jeho krv padne na nás a na naše deti. Potom pre nich prepustil Barabáša a potom, čo dal Ježiša zbičovať, vydal ho na ukrižovanie.

- Bud' pozdravený, židovský kráľ!

Vojaci miestodržiteľa odvieďli Ježiša do pretória a zhromaždili okolo neho všetko vojsko. Vyzliekli ho, dali mu obliecť šarlátový plášť, uplietli mu trňovú korunu, nasadili mu ju na hlavu a do pravej ruky mu dali trstinu. Potom pred ním pokľakli a posmievali sa mu: "Bud' pozdravený, židovský kráľ!" Pľuli na neho, vytrhli mu trstinu z ruky a bili ho po hlave. Po tom, čo sa mu vysmievali, vyzliekli mu plášť, obliekli ho a odvieďli ho, aby ho ukrižovali.

- Spolu s ním boli ukrižovaní dvaja lotri

Na ceste von stretli muža z Cyrény, ktorý sa volal Šimon, a prinútili ho niesť svoj kríž. Keď prišli na miesto zvané Gólgota, čo znamená "miesto lebky", dali mu piť víno zmiešané so žľčou. Ochutnal ju, ale nechcel sa z nej napíť. Keď ho ukrižovali, rozdelili jeho šaty a hodili o ne žreb. Potom si sadli a strážili ho. Nad jeho hlavu umiestnili písomný dôvod jeho odsúdenia: "Toto je Ježiš, židovský kráľ".

Spolu s ním boli ukrižovaní dvaja lotri, jeden napravo a druhý naľavo.

- Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!

Tí, čo išli okolo, ho urážali, krútili hlavami a hovorili: "Ty, ktorý rúcaš chrám a za tri dni ho znovu staviaš, zachráň sa, ak si Boží Syn, a zostúp z kríža!" Tak aj veľkňazi so zákonníkmi a staršími sa mu vysmievali.

povedali: "Zachránil iných a nemôže zachrániť sám seba! On je Kráľ Izraela, zostúpi teraz z kríža a my v neho uveríme. Dôveroval Bohu, nech ho teraz vyslobodí, ak ho miluje. Ved' povedal: 'Ja som Boží Syn!'" Dokonca aj lotri ukrižovaní spolu s ním ho urážali rovnakým spôsobom.

- Eli, Eli, lemà sabactàni?

Na poludnie sa nad celou zemou zotmelo až do tretej hodiny popoludní. Okolo tretej hodiny Ježiš zvolal silným hlasom: "Eliáš, Eliáš, lema sabactàni?", čo znamená: "Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?". Keď to počuli, niektorí z prítomných povedali: "Tento volá Eliáša." Jeden z nich hneď pribehol, vzal špongiu, namočil ju do octu, pripevnil na trstinu a dal mu napiť. Ostatní povedali: "Nechajte ma! Uvidíme, či ho Eliáš príde zachrániť!" Ježiš však opäť zvolal silným hlasom a vydal zo seba ducha.

(Tu sa ukloní a krátko sa odmlčí)

A hľa, chrámová opona sa roztrhla na dve polovice zhora nadol, zem sa zachvela, skaly sa rozpadli, hroby sa otvorili a mnohé telá svätých, ktorí zomreli, vstali z mŕtvych. Po jeho vzkriesení vyšli z hrobov, vošli do svätého mesta a mnohým sa zjavili. Stotníka a tých, čo s ním strážili Ježiša, pri pohľade na zemetrasenie a na to, čo sa dialo, zachvátil veľký strach a povedali: "To bol naozaj Boží Syn!"

Bolo tam aj mnoho žien, ktoré sa na Ježiša pozerali z diaľky; išli za ním z Galiley, aby mu slúžili. Boli medzi nimi Mária Magdaléna, Mária, matka Jakuba a Jozefa, a matka Žebedejových synov.

- Jozef vzal Ježišovo telo a uložil ho do nového hrobu

Keď nastal večer, prišiel bohatý muž z Arimatey, ktorý sa volal Jozef; aj on sa stal Ježišovým učeníkom. Predstavil sa Pilátovi a požiadal ho o Ježišovo telo. Pilát potom prikázal, aby mu ho vydali. Jozef vzal telo, zabalil ho do čistej plachty a uložil do nového hrobu, ktorý dal vykopať v skale; potom privalil veľký kameň k vchodu do hrobu a odišiel. Pred hrobom sedeli Mária Magdaléna a druhá Mária.

- Máte strážu: chod'te a zabezpečte dohl'ad podľa vlastného uváženia

Na druhý deň, deň po parúzii, sa u Piláta zišli veľkňazi a farizeji a povedali: "Pane, spomenuli sme si, že tento podvodník, kým bol nažive, povedal: 'Po troch dňoch vstanem z mŕtvych. Preto prikážte strážiť hrob do tretieho dňa, aby neprišli jeho učeníci, neukradli ho a potom nepovedali ľudu: 'Vstal z mŕtvych. Takže tento posledný podvod by bol horší ako ten prvý!'" Pilát im povedal: "Máte strážcov, chod'te a zabezpečte ich, ako uznáte za vhodné." Odišli a aby zabezpečili hrob, zapečatili kameň a nechali tam stráž.

Evanjelisti venujú veľa priestoru opisu Ježišovho umučenia a smrti.

Fakty, ktoré rozprávajú, sú v podstate rovnaké, takže sa dá dobre sledovať, čo sa stalo. Každý evanjelista však do svojho rozprávania vnáša aj epizódy, detaily a dôrazy, a to z toho dôvodu, že chce podať katechézu, ktorá je zaujímavá predovšetkým pre život jeho spoločenstiev.

Tento rok máme k dispozícii rozprávanie podľa Matúša a v tomto výklade sa zameriame práve na prvky, ktoré chcel evanjelista zdôrazniť, pretože boli užitočné pre katechézu jeho spoločenstiev a poslúžia aj nám, aby sme sa pripravili na pochopenie Ježišovho umučenia lásky k nám všetkým. Prvý z týchto charakteristických detailov nájdeme v rozprávaní o Ježišovej poslednej večeri s jeho 12 učeníkmi, počúvajte toto rozprávanie:

Keď nastal večer, sadol si k stolu s Dvanástimi. Keď jedli, povedal: "Veru, hovorím vám: Jeden z vás ma vyslobodí. A oni, hlboko zarmútení, sa ho začali pýtať:

"Som to ja, Pane?" A on odpovedal: "Ten, kto so mnou vložil ruku do misky, je ten, kto ma vyslobodí. Syn človeka ide, ako je o ňom napísané, ale beda tomu človeku, ktorého Syn človeka vyslobodí. Lepšie pre toho človeka by bolo, keby sa nikdy nenarodil!"

Judáš, ten, ktorý ho mal vyslobodiť, sa spýtal: "Rabbi, som to ja?". On mu odpovedal: "Áno, ty naozaj".

V rozprávaní, ktoré sme práve počuli, nás prekvapia dva detaily: Prvým je skutočnosť, že všetci učeníci sa obracajú na Ježiša a pýtajú sa ho:

"Ale som to ja, kto ťa má vydať tvojim nepriateľom?"

"Som to ja, kto ťa chce odstrániť z tejto spoločnosti, pretože si narušil náboženskú moc?"

"Som to ja?"

Je to veľmi zvláštne, pretože každý určite vie, či je na Ježišovej strane alebo nie... tak prečo sa ho na to pýtajú?

Prečo v nich vznikajú tieto pochybnosti?

Vedia, že sú učeníkmi, ale zjavne začínajú pochybovať... "Možno som to ja, kto sa stavia proti Majstrovi?"

Ako kronika je teda tento detail zvláštny, ale ako katechéza je táto otázka, ktorú si učeníci kladú, veľmi konkrétna, veľmi aktuálna, ako uvidíme o chvíľu.

Druhým detailom je, že aj Judáš kladie rovnakú otázku ako všetci ostatní.

Tento detail nachádzame len u evanjelistu Matúša a aj ten je ako kronika veľmi zvláštny, pretože keď Ježiš odpovedá Judášovi, hovorí:

"Áno, ty si ten, kto ma chce vyslobodiť." Ak by to bolo zapísané v kronike, čo by sme očakávali?

Aby sa ostatných jedenásť vrhlo na Judáša a zúčtovali s ním kvôli jeho správaniu, namiesto toho večera pokojne pokračuje.

Aké je teda poslanstvo, ktoré nám chce evanjelista odovzdať touto otázkou, ktorú si kladie každý:

"Som pravý učeník, alebo som proti Majstrovi?" Rovnakú otázku kladie aj Judáš a Ježiš mu odpovedá:

"Dávaj si pozor, si môj učeník, a predsa ma vyslobodzuješ". Pozrime sa teda, aké je poslanstvo pre naše komunity dnes.

Dvanásť sú zhromaždení s Ježišom v stánku, všetci spolu s Majstrom podávajú ruku do misky; stôl je stretnutím bratov, priateľov, tých, ktorí sa milujú, nie tých, ktorí sa navzájom zrádzajú.

Rozjímajme teda o týchto rukách, všetky sú na stole spolu s Ježišovými rukami, a medzi týmito rukami je aj ruka toho, kto chce odviesť Majstra z cesty.

Judáš sa počas troch rokov, ktoré strávil s Ježišom, nezapojil do novej ponuky sveta, ktorú priniesol Ježiš, bol príliš zviazaný so svojimi tradičnými predstavami o Bohu, náboženstve, hodnotách starovekého sveta a vydal Majstra.

Túto otázku si musíme klásť neustále, najmä tento týždeň, pretože sa stretávame s Ježišovou vášňou lásky.

Možno sme presvedčení, že keď sme pokrstení, keď chodíme do spoločenstva, keď nikdy nevynecháme liturgické slávenie, že sme v poriadku; aj Judáš vždy chodil s Ježišom, a predsa si kladie otázku spolu s ostatnými:

"Som to ja, kto, hoci je presvedčený, že je v práve, sa postaví proti Majstrovi?"

To sa môže stať aj nám dnes, aby sme boli presvedčení, že sme dôslední, autentickí kresťania, ale položme si túto otázku.

Toto je pozvanie, ktoré nám adresuje evanjelista Matúš...

"Položte si túto otázku: Som pravým učeníkom?"

Porovnávajte sa s Kristom, porovnávajte sa s jeho evanjeliom."

Po skončení večere ide Ježiš do Getseman a tam prichádza Judáš, ktorý vedie zástup s mečmi a palicami, poslaný veľkňazmi; v istom okamihu sa začne potýčka a jeden z učeníkov vystrie meč. Matúš nám teda charakteristickým spôsobom hovorí o reakcii, ktorú mal Ježiš.

Vypočujme si ho:

Jeden z tých, čo boli s Ježišom, chytil meč, vytiahol ho a udrel veľkňazovho sluhu, pričom mu odťal ucho. Ježiš mu povedal: "Vráť svoj meč na miesto, lebo každý, kto priloží ruku k meču, od meča zomrie."

Tu nachádzame posolstvo, na ktorom Matúš trvá viac ako ostatní evanjelisti, a to bezpodmienečné odmietnutie násilia.

Ježiš zakazuje používať zbrane na dosiahnutie spravodlivosti, na vybudovanie nového sveta, len Matúš uvádza Ježišov výrok Petrovi:

"Odložte meč, všetci, ktorí sa uchýľujú k meču, nakoniec mečom zomierajú." Nový svet sa nebuduje násilím!

To bolo kritérium, na základe ktorého vládli staroveké kráľovstvá, keď o tom, kto vládne nad inými, rozhodovala sila... V novom svete je násilie vylúčené, nastupuje nová sila, ktorou je láska.

Prví kresťania veľmi dobre pochopili Majstrovo posolstvo, vieme, že práve preto, že sa odmietli uchýliť k zbraniam, k meču, k vojenskej službe, mali sme mučeníkov, ktorí položili svoje životy práve preto, že chceli byť verní tomu, čo povedal Majster.

Chcem pripomenúť, čo povedal Tertulián o kresťanskom nenásilí, pričom sa odvolával práve na Ježišov výrok:

"tým, že Ježiš vytrhol meč z Petrovej ruky, vytrhol meč z rúk všetkých vojakov... a pokračoval: 'Či syn pokoja, ktorý ani nesmie bojovať, pôjde a bude bojovať?'

Či spôsobí reťaze, väzenie, mučenie, trýznenie iným, ten, kto sa nemôže pomstiť za krivdy, ktoré sa mu stali? Alebo sa bude dívať s mečom v ruke, bude sa vojak opierať o kopiju, keď jeho pána prebodne kopija?'"

O niekoľko desaťročí neskôr biblický učenec Origenes z 3. storočia povedal:

"my kresťania už nevládneme mečom, neučíme sa vojnovému umeniu, pretože skrze Ježiša sme sa stali deťmi pokoja".

Prví kresťania brali tieto Ježišove slová veľmi vážne, tí, ktorí používali zbrane, ich museli zložiť, inak neboli pripustení ku krstu, pretože učeník pozná len jednu moc, moc lásky.

Toto je sila, ktorá buduje nový svet!

A teraz počujeme zmienku o dvoch skutočnostiach, o ktorých nám hovorí len evanjelista Matúš: o sne Pilátovej manželky a potom o Pilátovom slávnom geste umývania rúk.

Keď Pilát sedel na súde, jeho žena mu poslala odkaz: "Nerieš toho spravodlivého, lebo som sa dnes vo sne kvôli nemu veľmi trápila. Veľkňazi a starší však presvedčili zástup, aby zavolali Barabáša a nechali Ježiša zomrieť...."

... Pilát, keď videl, že sa nikam nedostane, ba že sa rozruch stupňuje, vzal trochu vody a umyl si ruky pred zástupom so slovami: "Ja nie som zodpovedný za túto krv. Postaraj sa o to ty!" A všetok ľud odpovedal: "Nech padne jeho krv na nás a na naše deti."

Dramatická veta, ktorú vyslovil izraelský ľud: "Jeho krv padne na nás a na naše

deti", sa v priebehu storočí dočkala bláznivého, nezmyselného výkladu.

Táto veta vyvolala absurdné obvinenia, nenávisť, násilie voči izraelskému ľudu, akoby bol zodpovedný za Ježišovu smrť; evanjelista dal týmto slovám úplne iný význam, skúsme ho pochopiť.

Evanjelista píše v druhej polovici prvého storočia a má na mysli to, čo sa stalo jeho ľudu.

Izrael postihli mnohé pohromy, hlad, mor a potom skazenosť posledných prokurátorov vyslaných z Ríma, spomeňme Albína, Gessia Florusa, ale predovšetkým Gessius Florus sa chválil tým, že bol skazený; aspoň podľa Jozefa Flaviana sa jeho predchodca Albinus snažil skryť vlastnú skazenosť, Gessius Florus sa chválil, bol oddaný všetkým formám lúpeže, nepoznal zľutovanie, žiadny zisk ho nenásýtil v tejto situácii došlo k vz bure horlivcov a všetko sa potom skončilo krviprelieváním.

Evanjelista Matúš sa pýta, prečo sa to stalo?

Prečo tieto katastrofy, ktoré vyvrcholili zničením mesta Jeruzalem, postihli izraelský ľud?

A dáva teologickú odpoveď: "Toto zlo postihlo môj ľud, pretože odmietol návrh nového sveta, ktorý predložil Ježiš".

Pripomeňme si, že Ježiš plakal nad mestom Jeruzalem práve preto, že sa mu nepodarilo zmeniť srdcia Izraela, a keď neprijal Majstrov návrh nového sveta, toto boli dôsledky... človek sa odvrátil od Krista.

Toto je posolstvo, ktoré je dnes adresované nám: tí, ktorí veria v Mesiášov tohto sveta, ktorí majú za cieľ slávu, moc, bohatstvo, ktorí sú preto ochotní urobiť čokoľvek, uchýliť sa aj k podvodu, k násiliu, nakoniec odmietajú Kristov návrh a potom majú tie isté dôsledky, aké mali Izraeliti v čase apoštolov... krv padá na nich a na ich deti.

Ak neprijmeme Ježišov návrh nového sveta, budeme za to pykať my a generácie, ktoré prídu po nás.

Teraz si vypočujme opis mimoriadnych udalostí, ktoré sa stali pri Ježišovej smrti a o ktorých rozpráva iba Matúš:

A hľa, chrámová opona sa roztrhla na dve polovice zhora nadol, zem sa zatriasla, skaly sa rozbili, hroby sa otvorili a mnohé telá svätých, ktorí zomreli, vstali. Po jeho vzkriesení vyšli z hrobov, vošli do svätého mesta a mnohým sa zjavili.

Počuli sme dlhý zoznam dramatických skutočností, ktoré sa stali na Golgote v čase Ježišovej smrti. Ako kronika sú veľmi zvláštne, ale povedzme si hneď, že sme nepočuli novinársku správu o zázračných udalostiach; sú to obrazy, ktorými nám evanjelista Matúš chce priblížiť, čo sa na Kalvárii naozaj stalo.

Keď hovoríme "skutočná skutočnosť", nie je to len to, čo vidia naše oči, čo si overíme, čo je prítomné... to je materiálna skutočnosť; existuje skutočnosť, ktorá nie je menej skutočná, v skutočnosti je oveľa skutočnejšia, a predsa ju nevidíme!

Práve to, čo je neviditeľné, to skutočné, čo sa nedalo vidieť, nám chce evanjelista priblížiť týmito obrazmi, ktoré prevzal zo Starého zákona.

Tak často si pletieme reálne so zmyslovým; ak vidíme Ježišov pohľad na Petra - Petra, ktorý zaprel Majstra -, tento pohľad hovorí pozorovateľovi veľmi málo, je to pohľad ako mnoho iných.

Vieme, že to skutočné, pravé, neviditeľné, bolo oveľa väčšie ako tento malý detail, bolo to overiteľné navonok.

Evanjelista Matúš je konfrontovaný s tým, čo sa stalo na Kalvárii, keby tam bol niekto z nás, čo by sme videli?

Človek... niektorí hovorili, že bol spravodlivý... zomrel na kríži spolu s dvoma zločincami. To bolo to, čo všetci videli, ale to bola skutočnosť alebo pravá skutočnosť, tá, ktorú oči nemohli vidieť, bola oveľa väčšia, bola to udalosť, ktorá zmenila dejiny ľudstva, bola to udalosť, ktorá znamenala vrchol Božieho zjavenia. Čo teda robí evanjelista? Používa obrazy, ktorým ľud Izraela, jeho čitatelia veľmi dobre rozumeli, aby nám sprostredkoval

skutočnosť, ktorá nebola viditeľná, ale ktorá je pre nás zásadná, aby sme ju pochopili, práve preto, že táto udalosť, to, čo sa stalo na Golgote 7. apríla 30. roku popoludní o 15.00, šokovala svet, a ak sa držíme návrhu človeka, ktorý urobil Ježiš, šokuje aj náš život.

Matúš nám chce pred oči postaviť neviditeľnú skutočnosť mimoriadnej udalosti, ktorá znamenala zrod nového sveta.

Pozrime sa na tieto fakty!

Prvý: preklad hovorí, že chrámová opona sa roztrhla... Nie! Všetky sú pasívne!

Chrámová opona sa roztrhla

Kto je predmetom tohto pasívneho a ďalších šiestich? Je to sedem pasív, s ktorými sa stretávame, sú to obrazy, ktoré evanjelista používa, aby nám pomohol pochopiť, aby sme videli neviditeľné.

Predmetom je Boh!

Toto sú slávne božské pasíva, ktoré evanjelista používa, aby sa vyhol pomenovaniu nevysloviteľného Božieho mena!

Je to Boh, ktorý roztrhol chrámovú oponu, vidíte v pozadí tú oponu, ktorá oddeľovala *Svätyňu*, Svätyňu *svätých*, kam nikto nemohol vstúpiť, okrem *veľkňaza*, ktorý raz za rok išiel a vylial krv volov alebo baránkov na *kameň základov sveta*, na ten kameň, o ktorom sa hovorilo, že drží priepasť uzavretú, aby nevytekli vody, ktoré by vytvorili novú potopu, aby potrestali ľudstvo.

Takto bolo vykonané zmierenie len raz za rok, *veľkňaz* mohol vstúpiť do *svätyne svätých*, kde sa hovorilo, že je *prítomný Boh*.

Táto opona sa v okamihu Ježišovej smrti materiálne roztrhla, čo sa stalo? Absolútne nič!

Hmotná opona chrámu zostala taká, aká bola, ale bola to iná opona, ktorá sa v tej chvíli roztrhla... bola to opona, ktorá oddeľovala ľudí od Boha, táto opona sa navždy roztrhla od Boha.

Teraz má človek prístup do Božieho domu, vidí Božiu tvár na Ježišovej tvári; táto tvár teraz nemá závoj, môžeme ho vidieť za všetkými závoji, ktoré sme si na neho kládli, ktoré sú našimi predstavami o Bohu, o Bohu, ktorý miluje dobrých a trestá tých, čo ho neposlúchajú, o Bohu, ktorý miluje len dobrých a zlí k nemu nemajú prístup... to všetko boli závoje, ktoré sa teraz strhli, pretože na Kalvárii máme teraz prístup k Bohu a on nás nikdy nevyženie!

Táto opona padla navždy, Ježišovou smrťou na kríži a vydaním sa do rúk ľudí sa Pán zjavil ako Boh, ktorý je láska a iba láska.

Tu je teda obraz tejto chrámovej opony, ktorú Boh roztrhol, nie opona materiálneho chrámu, je to obraz, ktorý evanjelista Matúš používa, aby nám povedal to neviditeľné, čo sa skutočne stalo na Golgote.

Druhý obraz: Zem sa zatriasla, nie zem sa zatriasla, nie! Zem sa otriasla!

Obraz zemetrasenia bol dobre známy v Starom zákone, pamätáme si, že keď Boh zostúpil na Sinaj, aby hovoril s Mojžišom, hora sa zatriasla, pretože tam, kde vstúpi Boh, sa vždy niečo zatrasie, niečo sa vymrští do vzduchu.

Konkrétne sa zemetrasenie nestalo na vrchu, ale v Mojžišovej mysli a srdci, pretože keď Boh vstúpi do našej mysle a srdca, nastane tam zemetrasenie.

Je to krásny biblický obraz, ktorý hovorí o tom, čo sa stalo v ten deň na Kalvárii.

Svet sa obrátil hore nohami, tí, ktorí čítali Matúša, veľmi dobre pochopili poslanstvo, ktoré evanjelista podával: bol to pád starovekého sveta a začiatok úplne nového sveta.

Toto zemetrasenie sa zopakuje vo veľkonočné ráno.

Je to vždy účinný spôsob, ako evanjelista Matúš rozpráva o Božom zásahu... Keď Boh vstúpi, nič nezostane ako predtým!

Skúsme sa zamyslieť nad tým, čo sa stane, keď skutočne vpustíme Boha, evanjelium, jeho slovo do svojho života.

Je to skúsenosť, ktorú zažívame všetci, naše sny sa vznášajú vo vzduchu, naše

vzťah k druhým, naša nevraživosť... to všetko je otrasené slovom Majstra, potom sa buduje, nový život na úplne nových základoch, na hodnotách, ktoré nie sú hodnotami starého sveta.

Toto je zemetrasenie, ktoré sa stalo, nebolo žiadne materiálne zemetrasenie, nezaznamenali ho historici, nie sú žiadne stopy, ktoré by zachytili archeológovia, nie... nič z toho.

K zemetraseniu nedošlo na hmotnej zemi, zemetrasenie sa odohralo vo svete, ktorý po Ježišovej smrti na Golgote už nikdy nebol rovnaký.

Tretí obrázok: lámajúce sa skaly.

Pre tých, ktorí poznajú Starý zákon, to má veľmi jasný význam.

Vieme, že prorok Ezechiel hovoril o kamennom srdci, ktoré bude zlomené... kamenné srdcia boli zlomené tým, čo sa stalo na Golgote, pretože od toho dňa sa človek musí konfrontovať nie s úspešným človekom tohto sveta, ale s tým človekom, ktorého Boh uznáva za svojho syna, teda za skutočne úspešného človeka, ktorý dáva svoj život z lásky.

Keď sa nad tým človek zamyslí, jeho kamenné srdce, ktoré zdedil, sa skutočne rozbije a dostane nové srdce, ktoré je Majstrovo.

Druhý obraz, štvrtý: hroby boli otvorené

Hroby neboli otvorené, ale Boh ich otvoril a mnohé telá svätých, ktorí zomreli, boli vzkriesené.

Tu sa jasne odkazuje na proroka Ezechiela, ktorý povedal:

"Jedného dňa Boh otvorí vaše hroby, vzkriesi Izraelitov z ich hrobov, otvorí hroby, vzkriesi..."

Hľa, je to naplnenie tohto proroctva. Čo sa stalo z materiálneho hľadiska?

V texte sa ďalej píše:

"Po vzkriesení vyšli z hrobov, vošli do svätého mesta a mnohým sa zjavili."

Ako kronika to nemôže ísť, pretože vstali z mŕtvych, po zmŕtvychvstaní sa mnohým zjavili vo Svätom meste a potom, pýtame sa, sa vrátili do hrobov inokedy?

Toto nie je kronika, tu máme pred sebou stránku teológie, ktorú evanjelista Matúš píše, aby nám biblickým jazykom povedal: *"Proroctvá sa naplnili"*.

Túto pravdu veľmi dobre poznáme, keď Ježiš zomrel a potom zostúpil do pekla, kde ho predišli všetci ľudia, ktorí zomreli pred ním od počiatku ľudstva, podsvetie sa vyprázdnilo.

Keď vstúpil, vstúpila božská moc, tá moc, ktorá víťazí nad smrťou, ale víťazí nad ňou pre dobro, nie ako my, keď vraciame ľudí do tohto biologického života, nie! Potom sa smrť vráti, aby si ich vzala späť.

Teraz je tu Boží zásah, keď Ježiš zomrel, zostúpením do podsvetia ich vyprázdnil, nie tým, že by priviedol späť tých, ktorí boli mŕtvi, ale tým, že ich všetkých uviedol do života, ktorý nemá konca!

Týchto sedem obrazov použil evanjelista Matúš, aby nám povedal, čo sa skutočne stalo na Golgote. Z materiálneho hľadiska videli oči prítomných len veľmi málo.

Evanjelista nám týmito obrazmi pomohol pochopiť pravdu, skutočnú realitu, ktorá sa potom dotýka rozhodnutí v našom živote.

Poznáme ešte jednu epizódu, ktorú nám rozpráva iba evanjelista Matúš, a to Judášovu smrť, o ktorej sa ostatní evanjelisti nezmieňujú.

Počúvajme tento príbeh:

"Judáš, ten, ktorý ho vydal, keď videl, že Ježiša odsúdili, zachvátený výčitkami svedomia vzal 30 strieborných mincí späť veľkňazom a starším a povedal: "Zhrešil som, lebo som vydal nevinnú krv." Ale oni odpovedali: "Čo je nám do toho! Postaraj sa o to ty!" On.

Potom hodil strieborné mince do chrámu, odišiel a išiel sa obesiť. Veľkňazi vzali mince a povedali: "Nie je dovolené vkladať ich do pokladnice, lebo sú cenou krvi!" Poradili sa a kúpili s nimi hrnčiarske pole na pochovávanie cudzincov, takže to pole sa dodnes nazýva krvavé pole. Vtedy sa splnilo, čo bolo povedané prostredníctvom proroka Jeremiáša: "Vzali 30 strieborných mincí, cenu toho, ktorého si Izraeliti tak cenili, a dali ich za hrnčiarske pole, ako im prikázal Pán."

Počuli sme epizódu, ktorá tiež predstavuje isté záhadné šedé miesta a verím, že z historického hľadiska nebude nikdy objasnená, Judáš zomrel obesením po tom, čo tam v chráme išiel hodiť tých 30 mincí, ktoré mu dali veľkňazi. V Skutkoch apoštolov nachádzame úplne iný opis Judášovej smrti, ktorý podáva Peter na samom začiatku Skutkov apoštolov. Povedzme si to hneď na začiatku, nezaujíma nás vecne, ako tento muž skončil, musela tam byť dramatická smrť, ktorú však kresťania reinterpretovali, aby pochopili posolstvo, ktoré spočíva v tom, aby sme si dávali pozor na rozhodnutia, ktoré robíme; mohli by sme si zničiť život tak, ako tento muž, ktorý bol s Ježišom tri roky, ale v istom momente sa od neho odtrhol a vydal ho.

V Novom zákone sa hovorí, že Judáš vydal Majstra, nikdy sa nehovorí, že zradil Majstra... jeho činom bolo vydať ho náboženským autoritám.

Myslím si, že je dôležité, aby sme sa aspoň na chvíľu zbavili stereotypov, ktoré máme o tejto postave Judáša, potom nám nezostane nič iné, len cítiť úctu a ľútosť nad drámou, ktorou prešiel tento muž, ktorý podľa toho, ako o ňom hovorí Peter, Ján a ostatní evanjelisti, sa zdá, akoby v skupine apoštolov nemal žiadnych priateľov.

Čo sa mohlo stať v Jude?

Počúval Majstra, ale s katechézou, ktorú dostal, s presvedčením, ktoré si urobil o očakávanom Mesiášovi, tak bol Ježišom sklamaný, ba videl, že Ježiš je pre túto štruktúru nebezpečný, pretože sa odchyľuje od tradícií svojho ľudu a náboženské authority ho odmietajú.

Judáš dôveroval náboženskej autorite a v istom momente jej vydal Majstra, pretože videl, že Ježiš bude terorizovať svet.

To sa stalo v tomto mužovi, ktorý sa v istom okamihu cítil osamelý, strašne osamelý, a niesol bremeno vlastnej chyby.

Nanešťastie, tento muž sa išiel zveriť, vyventilovať svoje výčitky, svoje vnútorné trápenie nesprávnym ľuďom... chrámovým kňazom, ktorí ho využili a potom si ho nevšimli. Povedal by som, že mal zlého svedníka!

Keby bol išiel za Ježišom, keby sa bol obrátil ku Kristovi, jeho život by sa bol skončil úplne inak.

To je Judášova chyba, urobil chybu, že nedôveroval Kristovi, rozhodol sa zle, ale keď si uvedomil svoju chybu, mal dôverovať Kristovi, nie svojim nepriateľom... zachránil by si život.

Je tu ešte jedna epizóda, o ktorej píše iba Matúš: strážcovia, ktorí mali strážiť hrob. Najprv si vypočujme príbeh a potom sa pokúsme pochopiť jeho posolstvo:

"Na druhý deň, deň po Paraskeve, sa veľkňazi a farizeji zišli u Piláta a povedali: 'Pane, spomenuli sme si, že tento podvodník, kým bol nažive, povedal: 'Po troch dňoch vstanem z mŕtvych! Nariad' teda strážiť hrob do tretieho dňa, aby neprišli jeho učeníci, neukradli ho a potom nepovedali ľudu: "Vstal z mŕtvych!", aby tento posledný podvod bol horší ako prvý." Pilát im povedal: "Vy máte strážu, chodte a strážte, ako uznáte za vhodné." Išli a aby zabezpečili hrob, zapečatili kameň a nechali tam stráž."

Od chvíle, keď Boží Syn prišiel na tento svet, vládcovia pochopili, v akom nebezpečenstve sa nachádza ich kráľovstvo.

Spomeňte si, čo urobil Herodes Veľký, ktorý sa ho pokúsil okamžite odstrániť, pretože si uvedomil, že do kráľovstva vstúpilo úplne nové kráľovstvo, ktoré by mohlo rozbiť staroveké kráľovstvá,

tie kráľovstvá, ktoré boli založené na kritériách sily, násilia, nespravodlivosti, ľstivosti... sú sily, na ktorých sú postavené úspechy svetových kráľovstiev.

Vstúpil ten, ktorý začal nový svet, už nie svet zvierat, ale svet tých, ktorí sú baránkami, ktorí dávajú život, ktorí dávajú všetko z lásky... práve toto nové kráľovstvo svojou slabosťou rozbíja starobylý svet, starobylé kráľovstvá.

Staroveké kráľovstvá sa nechcú zmieriť s pokojným zánikom, snažia sa prežiť, a tak reagujú, útočia. To sa stalo s Ježišom.

Kráľovstvá tohto sveta, politickí a náboženský vládcovia sa spojili a podarilo sa im uložiť do hrobu toho, kto bol pre nich nebezpečný, a v ten piatok, keď konečne položili kameň pred hrob, boli šťastní.

Evanjelista Matúš nám však sám hovorí, že neboli ticho.

Mysleli si, že s tým definitívne skoncovali, že oslávili víťazstvo nad tým, ktorý ohlásil nové kráľovstvo, a predsa sa postavili pred Piláta a povedali:

"Musíme strážiť ten hrob, aby sa nedostal von a aby možno neprišli učenici, nevytiahli ho a potom nechodili a nehovorili, že ešte žije."

Tú hrobku chcú naozaj nadobro zavrieť.

Stráže pri hrobe predstavujú symbol moci tohto sveta, ktorý sa po oslave vlastného víťazstva pokúša udržať Pána života navždy uväzneného v ríši mŕtvych.

Čo sa stane?

Táto ľudská moc si neuvedomila, že nestojí proti ľudskej moci, myslela si, že zvíťazila... namiesto toho stála proti božskej moci, ktorá je mocou lásky.

Výbuch tejto božskej moci uvidíme vo veľkonočnú noc, keď anjel zostúpi z neba, odvalí kameň a posadí sa naň, čo bude znamením úplného víťazstva.

Nikto sa už nikdy nebude môcť priblížiť, aby ten kameň vrátil tam, kde bol, a stráže, postavené na obranu starovekého sveta, budú omráčené, utečú, vydesené svetlom zhora.

Títo strážcovia predstavujú práve tých, ktorí chcú brániť staroveký svet, majme to na pamäti, pretože možno aj my sme, možno bez toho, aby sme si to uvedomovali, tými strážcami, ktorí sa snažia chrániť svet, ktorý Kristus na Golgote definitívne zničil